

מסורת הש"ס

א) הך לטעמיה דרף מנתן ועי' מנח' כחן ד"ה ר"ע ונקוטנה ארבעה כזה, ט' לעיל דף 5: ז"ג, א) נפילה ל' כ"ג, ד) [מספחה דפ"ח], ט' לעיל דף ק"ו, ו) [לעיל 6א:], ז) [מספחה פ"ח ה"ג], ח) [מגניה ט:], ט) [ז"ל דהאי], י) [ר"ה ג,].

תורה אור השלם

- 1. דבר אל בני ישראל לאמר איש איש כי יתיר טבא קנש או בדרך רחוקה לבס או לרחיקים ועשה פסח לך. במדבר ט' 2. וקראש אשר הוא טוהר וברך לא יהיה וחדל לעשות הפסח ונברתה הפש הווא מעמיה כי קרבן י לא הקריב במעדו וקטאו ישא הקיש ההוא: במדבר ט' 3

הנהגות מהר"ב רינשבורג

א) תוב' ד"ה דאי בני למיעבד כו' ומלפי אלנו נפקא כו' ניב עי' לעיל סי' ע"א תוס' וכו' שומטין וזוקטין וכו':

מוסף רש"י

אין שוחטין וזוקטין על טמא שרץ. אין שוחטין וזוקטין על הפסח על ידו טמא שרץ, ונדהה לפסח שני, ואף על גב דישא לטובל ולאכול לערב, איכא מ"ד דר"י הכי ונחיה ב: ועי' לעיל טו. בארוכה: ת"ל איש כי יבנה טמא, משמע כל טומאה, מדלג כתיב לנפש ברישא, איני איש כי יבנה בנה, ש"מ למדרשית בנאפיה נפשיה הוא [לעיל טו.]. אי נמי קרבן ה' ויגרי. והכי משמע ליה קרא והאש אשר הוא טוהר וברך לא היה וחדל לעשות הפסח ונכתיב כי קרבן ה' כי לשון שומטין אי, שבקטין ה' לא הקריב שמי, טמאו ישא [לעיל צא].

מוסף תוספות

- א. דקאמר ר"א מאסקות העורה ולחוף. מוס' שאק. ב. אבל דרך רחוקה חזי לברכה החותם בסוסים ונכפדות. טו. ג. כחא דסבירא ליה כו' יוסי... טו.

מי שהיה פרק תשיעי פסחים

צג.

עין משפט גר מצוה

ד א מ"י פ"ו מהל' ק"פ הלכה א: ה ב מ"י שם פ"ה הלכה א: ז: ג א מ"י ט: ד ז מ"י שם הלכה ז:

ריבוי הנגאל

ודחה רב נחמן ר' עקיבא סבר אין שוחטין וזוקטין על טמא שרץ, ודרך רחוקה כטומאת שרץ דמי. ואנא סבירא לי כמאן דאמר שוחטין וזוקטין על טמא שרץ, ודרך רחוקה כטמא שרץ דמי, מה טמא שרץ שחטו בלוי הורצה, אף כו שהיה בדרך רחוקה אם זרק הורצה. ת"ר אלו שוחטין את השני זבין הובת מצורעין וכו' נדות והיולדות והשוגגין והאנוסין והמזידין וטמא ונמי שהיה בדרך רחוקה. אם כן למה נאמר בדרך רחוקה הלא אנוס הוא וכבר שנה האנוסין. ואמרנו לפטור מן הכרת. אליבא דמאן דאמר הורצה, דאי אליבא דמאן דאמר לא הורצה, סוף סוף למה לי למתניה דאי בעי למעבד לא שבקינן ליה, היינו הני, אלא ש"מ היינו אליבא דמאן דאמר הורצה, אלמא בר מעבד הוא ואפ"ה פטריה רחמנא מברת. ואקשינן מדקתני והובת מכלל שהנשים חייבות בשני, וכי אשה בטוהר חייבת והתניא יכול לא יהו עושיין את השני אלא טמא נפש כו' ת"ל איש, איש ולא אשה. ושנין הא התניא שהנשים עושות את השני ר' יהודה ור' יוסי והא דתניא איש ולא אשה רבי שמעון [היא] כדאמרן בפרק של ת"ר ויסי והא דתניא איש ולא אשה רבי שמעון [היא] כדאמרן בפרק של עשה פסח, חייב כרת על הראשון וחייב כרת על השני דברי רבי. מאי טעמא שני רגל בני עצמא הוא. ר' נתן אומר חייב כרת על הראשון ופטור על השני, קסבר שני שחטין וזוקטין הראשון הוא, תקוני לראשון לא מתקין ר' חנניא בן עקיבא אומר עשה הראשון נסתלקה חובת הראשון ונתחייב בשני, ולעולם אינו חייב אלא על השני קסבר שני שחטין וזוקטין הראשון הוא, ואודו לטעמיהו דתניא גר שחטין וזוקטין שני פסחים וכן קטן שהגדיל בין שני פסחים חייב לעשות פסח שני דברי רבי, ר' נתן אומר כל הוקה לראשון זקוק לשני וכל מי שאינו זקוק לראשון אינו זקוק לשני. ושלישתן מקרא אחד דרשו, והאיש אשר הוא טוהר וברך לא היה וחדל לעשות הפסח בראשון ונכרת, אי נמי קרבן ה' לא הקריב במעדו בשני חטאו ישא, והוא כרת

ה"ג בכל הספרים וכן גרסינן בספרי (פר' דעלוהן) מה טמא שאין ספק בידו כו' ומיתני התם אפלוגתה דר"א ור"ע ומייתי ר"ע ראייה לדבריו מה טמא שאין ספק בידו לעשות מפני טומאה אף דרך רחוקה שאין ספק בידו לעשות שרמוק כ"כ שאין יכול לצבא בשעת שחיטה לעולם או

בשעת אכילה לרבי יהודה ומייתי לה כד שעת מדקאמר ואינו עושה משמע ללא הורצה לכלל מילי יליף דרך רחוקה מטמא ומשני רב נחמן דר"ע סבר אין שוחטין וזוקטין ולכן יליף דרך רחוקה מטמא דתרוייהו חזו בשעת אכילה ולא חזו בשעת שחיטה ולדידיה נמי אס זרק לא הורצה אצל אלא סבירא לי שוחטין וזוקטין ובועלי נדות והיולדות והשוגגין והאנוסין והמזידין וטמא ושהיה בדרך רחוקה א"כ למה נאמר טמא למה נאמר דאי בעי למיעבד בראשון לא שבקינן ליה אלא א"כ למה נאמר בדרך רחוקה לפוטרו מן הכרת וכמ"ד הורצה אשה בשני מי מחייבא והא תניא יכול לא יהו עושיין את השני אלא טמא נפש ושהיה בדרך רחוקה זבין ומצורעין וכו' נדות מנין ת"ל איש איש לא קשיא הא ר"י ויסי הא ר"י ור"ש ת"ר חייב כרת על הראשון וחייב כרת על השני דברי רבי רבי נתן אומר חייב כרת על הראשון ופטור על השני ר"ח בן עקיבא אומר אף [על] הראשון אינו חייב כרת א"כ לא עשה את השני ואודו לטעמיהו דתניא יגרי שנתגייר בין שני פסחים וכן קטן שהגדיל בין שני פסחים חייב לעשות פסח שני דברי רבי רבי נתן אומר כל שזוקק לראשון זקוק לשני כל שאין זקוק לראשון אין זקוק לשני כמאן קמיפלגי רבי סבר שני רגל בני עצמו הוא רבי נתן סבר שני תשלומין דראשון הוא תקוני לראשון לא מתקין ליה ורבי חנניא בן עקיבא סבר שני תקנתא דראשון הוא ושלישתן מקרא אחד דרשו והאיש אשר הוא טוהר וברך לא היה רבי סבר וחדל לעשות הפסח ונכרתה דלא עבד בראשון אי נמי קרבן ה' לא הקריב במעדו בשני וממאי (דהא) חטאו ישא כרת הוא קסבר

(דף כג.) וי"ל דולאי קרא לא אינטרין להכי אלא פריך משום דקתני למה נאמר טמא לפוטרו מהיכרת דמשמע מוכרת פטור אבל אי בעי למיעבד מני עבד הלכך פריך הא אי בעי למיעבד לא שבקינן ליה והשתא טמא לא אינטרין למיכתב אלא לשמעיעין דאיס נחה ואין יצבור נדחין ונראה לר"י דממתניתין דקתני שאלו פטורין מהיכרת ליכא למידק כדכ נחמן מדקתני פטורין מכלל דאס זרק הורצה דה"ה אס זרק לא הורצה ואיירי דקתני סיפא חייבין מנה רישא פטורין ואתי שפיר דלעיל מייתי ראייה ממתניתין לרצ שעת: אלא למה נאמר דרך רחוקה כו'. קשה לרבי יהודה דלמה לקמן איהו דרך רחוקה כל שאין יכול ליעבד בשעת אכילה דרך רחוקה דכתב רחמנא למה לי פשיטא דפטור דלא לא חזי לאכילה ואי משום דיכול ליעבד בסוסים וצפרדיים א"כ לקמן דקתני היה חזק למודיעים ויכול ליעבד בסוסים וצפרדיים יכול יהא חייב ת"ל וברך לא היה ואמאי אינטרין ההוא קרא הא לא אינטרין למיכתב כלל דרך רחוקה אלא משום היכא דיכול ליעבד בסוסים וצפרדיים ואין לומר דס"ד קשיא כרת על מה שהרחיק עצמו דאס כן מאי פריך למה נאמר טמא דאי בעי למיעבד לא שבקינן ליה אלא א"כ למה נאמר בדרך רחוקה לפוטרו מן הכרת וכמ"ד הורצה אשה בשני מי מחייבא והא תניא יכול לא יהו עושיין את השני אלא טמא נפש ושהיה בדרך רחוקה זבין ומצורעין וכו' נדות מנין ת"ל איש איש לא קשיא הא ר"י ויסי הא ר"י ור"ש ת"ר חייב כרת על הראשון וחייב כרת על השני דברי רבי רבי נתן אומר חייב כרת על הראשון ופטור על השני ר"ח בן עקיבא אומר אף [על] הראשון אינו חייב כרת א"כ לא עשה את השני ואודו לטעמיהו דתניא יגרי שנתגייר בין שני פסחים וכן קטן שהגדיל בין שני פסחים חייב לעשות פסח שני דברי רבי, ר' נתן אומר כל הוקה לראשון זקוק לשני וכל מי שאינו זקוק לראשון אינו זקוק לשני. ושלישתן מקרא אחד דרשו, והאיש אשר הוא טוהר וברך לא היה וחדל לעשות הפסח בראשון ונכרת, אי נמי קרבן ה' לא הקריב במעדו בשני חטאו ישא, והוא כרת

מה טמא שיש ספק בידו לעשות. אי לאו דלחיייה רחמנא דהא קמין קאי: ואינו עושה. דקא אסר ליה רחמנא לעשות: אף דרך רחוקה שספק בידו לעשות. שהיה לו שלומים לשלח וקאמר רחמנא דאינו עושה למדמה דחיייה: ר"ע סבר אין שוחטין וזוקטין על טמא שרץ.

מה טמא שספק בידו לעשות ואינו עושה אף דרך רחוקה נמי שספק בידו לעשות ואינו עושה ורב נחמן אמר לך ר' עקיבא למעמי' דקסבר אין שוחטין וזוקטין על טמא שרץ ואנא סבירא ליה כמ"ד שוחטין וזוקטין על טמא שרץ ת"ר אלו שעושיין את השני הזבין והזבות המצורעין והמצורעות [ונדות] וכו' נדות והיולדות והשוגגין והאנוסין והמזידין וטמא ושהיה בדרך רחוקה א"כ למה נאמר טמא למה נאמר דאי בעי למיעבד בראשון לא שבקינן ליה אלא א"כ למה נאמר בדרך רחוקה לפוטרו מן הכרת וכמ"ד הורצה אשה בשני מי מחייבא והא תניא יכול לא יהו עושיין את השני אלא טמא נפש ושהיה בדרך רחוקה זבין ומצורעין וכו' נדות מנין ת"ל איש איש לא קשיא הא ר"י ויסי הא ר"י ור"ש ת"ר חייב כרת על הראשון וחייב כרת על השני דברי רבי רבי נתן אומר חייב כרת על הראשון ופטור על השני ר"ח בן עקיבא אומר אף [על] הראשון אינו חייב כרת א"כ לא עשה את השני ואודו לטעמיהו דתניא יגרי שנתגייר בין שני פסחים וכן קטן שהגדיל בין שני פסחים חייב לעשות פסח שני דברי רבי רבי נתן אומר כל שזוקק לראשון זקוק לשני כל שאין זקוק לראשון אין זקוק לשני כמאן קמיפלגי רבי סבר שני רגל בני עצמו הוא רבי נתן סבר שני תשלומין דראשון הוא תקוני לראשון לא מתקין ליה ורבי חנניא בן עקיבא סבר שני תקנתא דראשון הוא ושלישתן מקרא אחד דרשו והאיש אשר הוא טוהר וברך לא היה רבי סבר וחדל לעשות הפסח ונכרתה דלא עבד בראשון אי נמי קרבן ה' לא הקריב במעדו בשני וממאי (דהא) חטאו ישא כרת הוא קסבר

(דף כג.) וי"ל דולאי קרא לא אינטרין להכי אלא פריך משום דקתני למה נאמר טמא לפוטרו מהיכרת דמשמע מוכרת פטור אבל אי בעי למיעבד מני עבד הלכך פריך הא אי בעי למיעבד לא שבקינן ליה והשתא טמא לא אינטרין למיכתב אלא לשמעיעין דאיס נחה ואין יצבור נדחין ונראה לר"י דממתניתין דקתני שאלו פטורין מהיכרת ליכא למידק כדכ נחמן מדקתני פטורין מכלל דאס זרק הורצה דה"ה אס זרק לא הורצה ואיירי דקתני סיפא חייבין מנה רישא פטורין ואתי שפיר דלעיל מייתי ראייה ממתניתין לרצ שעת: אלא למה נאמר דרך רחוקה כו'. קשה לרבי יהודה דלמה לקמן איהו דרך רחוקה כל שאין יכול ליעבד בשעת אכילה דרך רחוקה דכתב רחמנא למה לי פשיטא דפטור דלא לא חזי לאכילה ואי משום דיכול ליעבד בסוסים וצפרדיים א"כ לקמן דקתני היה חזק למודיעים ויכול ליעבד בסוסים וצפרדיים יכול יהא חייב ת"ל וברך לא היה ואמאי אינטרין ההוא קרא הא לא אינטרין למיכתב כלל דרך רחוקה אלא משום היכא דיכול ליעבד בסוסים וצפרדיים ואין לומר דס"ד קשיא כרת על מה שהרחיק עצמו דאס כן מאי פריך למה נאמר טמא דאי בעי למיעבד לא שבקינן ליה אלא א"כ למה נאמר בדרך רחוקה לפוטרו מן הכרת וכמ"ד הורצה אשה בשני מי מחייבא והא תניא יכול לא יהו עושיין את השני אלא טמא נפש ושהיה בדרך רחוקה זבין ומצורעין וכו' נדות מנין ת"ל איש איש לא קשיא הא ר"י ויסי הא ר"י ור"ש ת"ר חייב כרת על הראשון וחייב כרת על השני דברי רבי רבי נתן אומר חייב כרת על הראשון ופטור על השני ר"ח בן עקיבא אומר אף [על] הראשון אינו חייב כרת א"כ לא עשה את השני ואודו לטעמיהו דתניא יגרי שנתגייר בין שני פסחים וכן קטן שהגדיל בין שני פסחים חייב לעשות פסח שני דברי רבי, ר' נתן אומר כל הוקה לראשון זקוק לשני וכל מי שאינו זקוק לראשון אינו זקוק לשני. ושלישתן מקרא אחד דרשו, והאיש אשר הוא טוהר וברך לא היה וחדל לעשות הפסח בראשון ונכרת, אי נמי קרבן ה' לא הקריב במעדו בשני חטאו ישא, והוא כרת